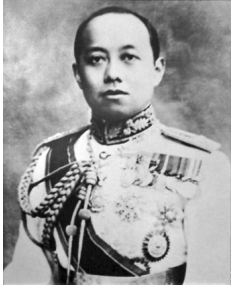

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

เมื่อครั้งที่ได้มีการสร้างรางรถไฟสายเหนือจากกรุงเทพมหานครไปจนถึงจังหวัดนครสวรรค์ก่อนที่จะสร้างต่อไปจนถึงจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นจังหวัดสุดท้ายของทางรถไฟสายนั้นนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จฯ ทรงเปิดทางรถไฟที่สถานีบ้านภาชีเมื่อปี ๒๔๔๘ แล้วเลยเสด็จไปประพาสจังหวัดลพบุรี และจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นสถานีปลายทางในสมัยนั้น การเสด็จพระราชดำเนินโดยทางรถไฟในคราวนั้น ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จประพาสหัวเมืองในมณฑลพายัพ โดยมีพระประสงค์จะให้ทรงคุ้นเคยกับราชการในหัวเมืองมณฑลพายัพซึ่งอยู่ห่างไกลพระนครหลวง

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช กราบถวายบังคมลาที่สถานีปากน้ำโพ เสด็จฯ โดยชลมารคไปขึ้นบกที่จังหวัดอุตรดิตถ์ แล้วเสด็จฯ

โดยขบวนม้าและช้างต่อไปถึงจังหวัดแพร่ ลำปาง เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ตามลำดับ แล้วจึงเสด็จฯ

กลับทางเรือจากจังหวัดเชียงใหม่ล่องตามแม่น้ำปิงจนถึงกรุงเทพมหานคร และต่อมาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจึงได้ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือลิลิตพายัพนี้ขึ้น

บทพระราชนิพนธ์ “ลิลิตพายัพ” ที่นำมาลงในที่นี้คัดมาเฉพาะบางตอนที่พระองค์เสด็จฯถึงจังหวัดต่างๆในมณฑลพายัพเพื่อใช้ประกอบภาพด้วยเท่านั้น ไม่ได้นำมาลงตลอดทั้งเล่ม โดยที่ไม่สามารถหาภาพการเสด็จพระราชดำเนินในสมัยนั้นได้มากกว่านี้ จึงต้องอาศัยความบางตอนในบทพระราชนิพนธ์ในหนังสือ “ลิลิตพายัพ” เพื่อให้ผู้อ่านนึกถึงภาพพจน์เอาเอง โดยเริ่มต้นที่จังหวัดแพร่ก่อน เป็นต้นไปจนถึงจังหวัดตากซึ่งเป็นจังหวัดสุดท้ายของภาคเหนือ

เสด็จฯจังหวัดแพร่ (บทพระราชนิพนธ์)

รุ่งขบวนคชคลาดข้ามสันพนม พริ้งพ้อ

แพ้นครศรีบังคม หน่อไต้

กล่าวแสดงจิตต์นิยม ปราโมทย์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

จัดรูปเทียนดอกไม้ น้อมเกล้าทูลถวาย ฯ

เตรียมทางมาหว่างไม้ ไพรพนม

พลาทออดทัศนาศม หมูไม้

โมกม่วงหม่มนอมย ยางอยู่ รยับแม่

แม่อยู่สู่จักได้ ช่วยชี้ชวนชม ฯ

นางชะนีวิเวกให้ โยยหวน

แวนหวาดว่านุชครวญ คร่ำซ้อย

ออกโษษฐ่อยผอนอวน มาแม่ มาแม่

มาที่จุ่มพิตน้อย เกิดน้องนวลอนงค์ ฯ

ที่ปางห้วยไร่ตั้ง พลับพลา

เพื่อพระยุพราชา ประทับร่อน

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

นี่ถึงโรจนา นึกอิจ ฉาเอย

เงาะป่ายังได้ซ่อน เชิดแก้มนางชม ฯ

ที่แรมแม่พุกไ้ว ริมฝั่ง นทีนา

ชลเนตร์แทบไหลหลัง รดหน้า

ทำไฉนจักได้สิ่ง ถึงพวก แม่นอ

นอนเดียวเปลี่ยวจิตต์ว่า เหว่ทั้งคืน วันฯ

ที่ลืบเกล้า ประทับร้อน ริมศาล อำเภอสาย

สูงเม่นราชภูรธาน เปียดจ้อง

เข้าตอกบุบผาตระการ โปรงเคลื่อน

ปราโมทย์โอษฐ์ไรร้อง แซ่สร้องถวายชัย ฯ

ครั้นถึงวัดเจ็ยวหยุด ประทับ

ทรงเครื่องเรื่องระยับ เพรศแพรว

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

ชาวเต็มยศประดับ ตราแดง

งามหมดงามเลิศแล้ว เลิศล้วนควรชม ฯ

ราย

ครั้นเพลาสมควร เคลื่อนคลาดขบวนดำเนียร

กองตำรวจเดิรนำแห่ กองทหารแพร่ง่างาม นครินทร์

ตามบนม้า นำหน้าอาษาทรง ทหารแข่งองค์สองข้าง

สร้างสลอนสลับแลตระการ ราชบริพารแห่ห้อม

ล้อมบ่มีไกลเหลือเกิน เดิรบ่มีไกลเกินงาม ตามเสด็จ

ไ้ท่พอควร ขบวนผ่านทางประตูชัย เข้าในพาราแพร

คู่สวดแซ่ค่าถ้าย ถวายพรไผทนเรนทร ราชภูร

เรียงดาดาช ถวายอภิวาหน้องค์เจ้า เข้าตอกเกลื่อน

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

กลาดไปรอย บุปผาโรยตามวิถี ครั้นภูมิพลัมพลา

หน้าจวนผู้ครองเมือง เสด็จย่างเยื้องขึ้นบัลลังก์

ข้าบาทสะพรั่งเฝ้าระตะ เสนาะแสดงความยินดี ปิติแทน

เสนา มาตยาประจำแพรนคร ภูธรดำรัสตอบ ขอบใจ

พอสสมควร มวญห่มุ่ข้าบาทค่านับ รับดำรัสหน่อ

พุทธเจ้า แล้วจึงเฝ้าเรียงตน จนครบตัวทั่วหน้า

จึงโอรสาธิราชไท เสด็จสู่จวนจัดไว้ เพื่อท้าวเธอแรม อยู่มา ฯ

โคลง ๓

รุ่งขึ้นพระภูบาล ทอดพระเนตรสถานใหญ่น้อย

จนแดดจวนบ่ายคล้อย จึงได้เสด็จคืน สถานมา ฯ

โคลง ๒

ครั้นสองโมงบ่ายแล้ว เสด็จสู่พลัมพลาแก้ว โปรดให้ขบวรเคียร ฯ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ จังหวัดแพร่

•เขียนโดย manager•

•วัน•พุธ•ที่ 14 •สิงหาคม• 2013 เวลา 12:53 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 17 •สิงหาคม• 2013 เวลา 15:13 น. •

โครง ๔

กระบวนบ่งไฟจัดถ่าน ควรยล

รูปสัตว์ผูกขอบกล มากแล้

ดนตรีนาบกลองอล อึงมี

พิศพิศวิจิตรแท้ ประหลาดถ่านควรดู ฯ

ชาวเพลงเปล่งศัพท์ร้อง ถวายชัย

แต่พระหน่ออนาถาไมท ผ่านฟ้า

กรกรีดกรายพ่อนไป วนประทัก ชินนอ

จนผจญสามรอบข้า แซ่มช้อยชวนชม ฯ

ร้าย